

November 1986

Tjernobylyckan sätter spår i FFV EL

-sid 4-

Underhållsspel blir verklighet

-sid 5-

Bertil och Torstens ökenjobb

-sid 6-

RÖS i Arboga

-sid 8-

Mekanikenheten i Arboga har för ganska många varit en "doldis". Med vad stort sker sker tyst. Och det sker med kunnande blandat med arbetsglädje hos servicekillarna, mekanikerna, administratörerna, konstruktörerna med flera.

"Doldisen" på bilden, Bo-Göran Nilsson, får representera våra arbogakollegor på Mekanikenheten och du kan läsa mer om dem på sidorna 2-3.

Mekanikenheten i Arboga:

En "doldis" med framgångar

De står nu på egna ben och har dessutom vind i seglen. Får de nu fortsätta att "underhålla" sina medarbetare och sin organisation och fortsätta att utveckla sin affärsidé ser inte bara dagen utan även morgondagen ljus ut.

–Men tro inte vi ska expandera explosionsartat. Nej, vi vill gå försiktigt fram. Ett steg i taget, säger Hans Brohmé om "sin" Mekanikenhet i Arboga.

Men Hans och hans medarbetare har svårt att dölja sin glädje och optimism.

Mekanikenheten i Arboga? Vilka är de? Och vad gör de? Efter att ha tillbringat en hel dag med enhetens trivsamma gäng och fått så mycket information om dem är ivern stor att få svara på frågorna som ställdes av aningslösa arbetskamrater i Växjö.

Att Mekanikenheten består i dag av 46 medarbetare samt en rymlig verkstad och kontor i FFV Elektroniks senaste tillbyggnad på fastigheten i Arboga visste man mycket lite om.

De aningslösa kamraterna visste inte heller att Mekanikenhetens 46 medarbetare under 1986 omsätter 25 miljoner kronor, och som ger ett resultat på 4,5 miljoner.

När jag frågade min växjökamrater, om de någon gång hade funderat på hur alla höga master som finns runt om landet kommit till och om masterna kan tänkas behöva översyn och underhåll någon gång, såg de undrande ut. Den tanken hade aldrig slagit dem, det var helt tydligt.

Svenska Försvaret, Luftfartsverket och Televerket, till exempel, alla har de master eller dylikt för sina behov av att ha antenner – radio, radar, telekom, etc – ganska så högt upp i skyn. De har dessutom behov av att ibland kunna flytta vissa master både vertikalt och horisontellt. D v s masterna skall ibland kunna döljas snabbt i jorden och dels flyttas omkring.

Vad det innebär för konstruktörerna är inte svårt att förstå. Men resurserna finns och då inte minst på Mekanikenhetens tekniksektion med Roger Sundqvist i spetsen.

Livsviktig uppgift

Tekniksektionen arbetar nu inte endast med konstruktion och utveckling av master och materielskydd, de kanske dessutom måste ta fram drift- och underhållsplaner för dessa. Kvalitets-säkring, kvalitetsstyrning och personsäkerhetsfrågor får inte heller vara främmande för dem.

–Med detta följer, säger Roger, att vi måste ha tillgång till en permanent provplats, där vi kan testa masterna. Och vi är unika. Vi har här på vårt område i Arboga Sveriges enda mastprovplats.

–Vi arbetar dessutom med, fortsätter Roger, att utföra kontroller och

besiktningar på befintliga master och materielskydd. Vi skall kunna bedöma materielets status med oförstörande provning. En, dramatiskt uttryckt, livsviktig uppgift.

Rost i master och stag, lösa muttrar, sprickor i betongfundament, glapp i infästningar och överbelastningar kan vara förödande. Ja, rent av katastrofalt. Sådant får inte hända, det får inte finnas risk för sådant. Men nog finns det det ändå. Upptäcker våra tekniker eller servicemän någon eller några av dessa brister måste givetvis det åtgärdas.

"Höjdarna"

Det är nu våra "höjdare" från Mekanikenhetens Verkstadssektion med sin mekaniska service eventuellt får rycka in. I vissa fall beställer nämligen kunden i en och samma beställning både besiktning och att eventuella brister skall åtgärdas. I andra fall offereras åtgärdandet i konkurrens.

Reparationerna måste kanske ske på platsen. Det innebär att servicemannen kan få stå med båda benen på jorden men ibland vara på höjder som erbjuder vacker utsikt vid bra väder,

Håkan Ryman arbetade med att få detta vridbord, som skall sitta i en radarstation någonstans i Sverige, att fungera igen.

Personaltidning för anställda i Telubgruppen

Ansvarig utgivare:
Göran Stenudd

Redaktör:
Anita Björnin, tel ank 215

Lokalredaktörer:
Jan-Lennart Franzén, Stockholm
tel 08-730 50 00
Bo Ljungblom, Arboga, tel 0589-820 01

Redaktionens adress:
Inblicken, FFV Telub AB, 351 80 Växjö

Telefon: 0470-42 215

Tryck: Svanberg Tryckeri AB, Växjö

Om inget annat anges svarar redaktören för text och bild.

Nästa nummer av Inblicken kommer ut i vecka 652. Redaktören tar tacksamt emot manus fram till den 3 december.

330 meter upp kan förekomma! Jo då, de har höjdtillägg på lönen. Ju högre upp desto fler kronor.

Men vad gör "höjdarna" på vintern? Inte glider de omkring i masterna då. Är de arbetslösa? Ingen risk. Jobb finns hemma på verkstaden. Där finns också de övriga arbetskamraterna. När de är samlade alla är de 24 man. Det är cirka tio av dessa som brukar "snurra runt" på masterna i Sverige från norr till söder när klimatet medger det. Detta sker från slutet av mars till början av december. Men det förekommer mastjobb även under vintern. Det kan då vara inne i en radarstation som är placerad till exempel på en mast på 100-metersnivån.

Gott om jobb

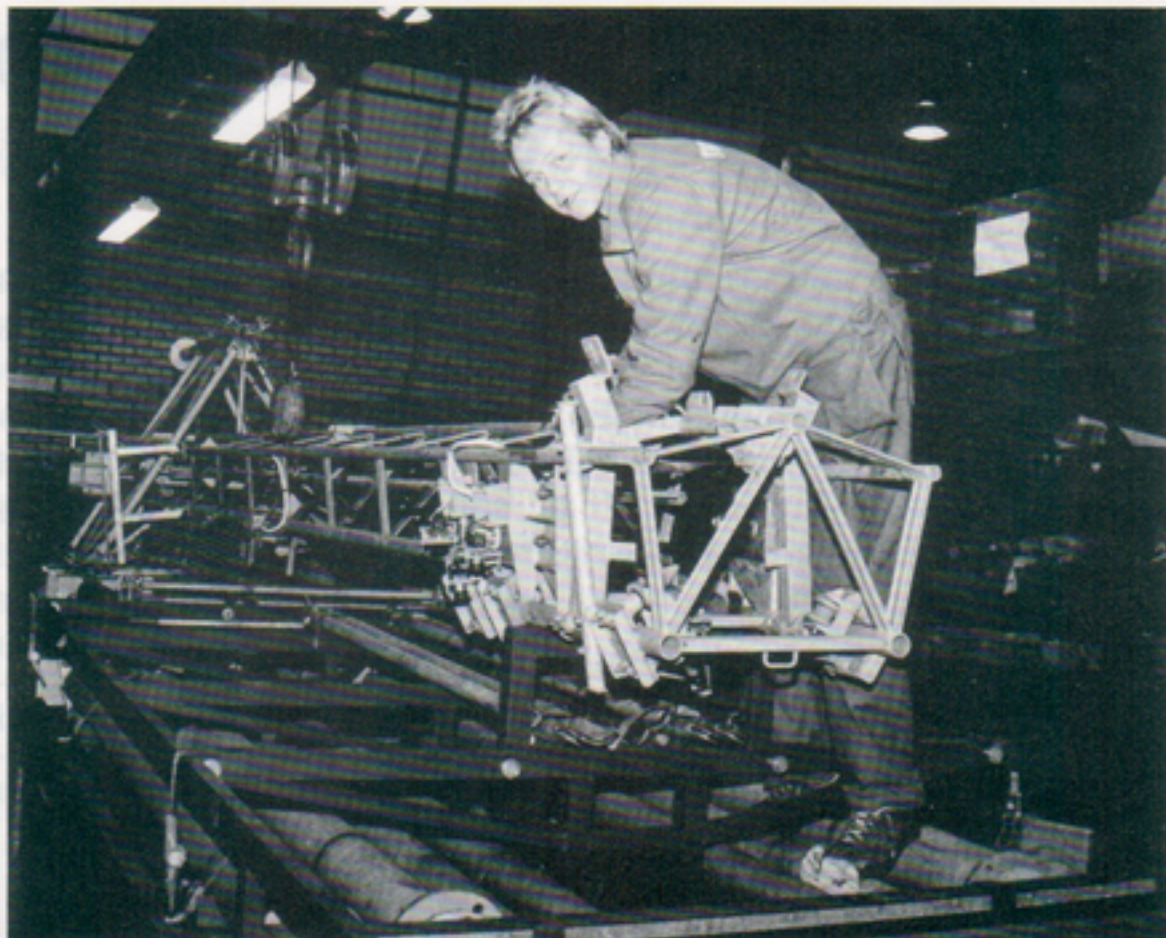
—Så kallad differentierad prissättning, låg timkostnad från november till februari, något högre resten av året, innebär att just nu under hösten och vintern är verkstaden full av jobb, berättar Idor Pettersson, chef för Verkstadssektionen.

Master ligger hopfälda eller demonterade, transportvagnar till masterna står tätt i verkstaden. Vridbord till radarstationer med många år på nacken står väntande, motoremballage ligger beredda. Allt skall ses över, repareras och kanske modifieras.

Hantverk

Här är det inte fråga om några löpande band-jobb, snarare hantverk. Vad gör man till exempel med en radarstations vridbord, som inte fungerar tillfredsställande och som kanske är 25 år gammalt, man saknar tekniska beskrivningar, det är tillverkat i USA av ett företag som inte finns längre? Radarn har kanske dessutom stått i ur och skur på västkusten. Man köper definitivt inte ett nytt vridbord, nej, man låter grabbarna på mekaniska verkstaden ta hand om det. Detta kan då till exempel innebära att ta fram nya verktyg och eventuellt tillverka reservdelar.

Översyn av motoremballage, det låter kanske enkelt. Ja, om det hade gällt en mopedmotor hade det varit enkelt. Men nu gäller det till exempel en Viggemotor, och då är det inte så enkelt. Mekanikkunnade och plast-

Johan Eriksson, inlånad från Anläggningsenheten, arbetade med en av de många nedmonterade masterna, som står tätt på mekaniska verkstaden i Arboga.

kunnande behövs. Själva ytterhöljet är nämligen av glasfiberarmerad plast och det kan gå sönder vid ovarsam hantering. Men det lagar Östen Drugge.

—Men vad är det som ligger bredvid motoremballaget? En söndersprängd dörr!

—Ja, säger Östen, dörrar till plasthyddor för radioutrustning sprängs ibland. Det som finns innanför är åtråvärt för vissa. Men den där demolerade dörren skall jag

Östen Drugge, vår plastspecialist, skall få denna söndersprängda dörr av glasfiberarmerad plast hel igen.

försöka få att fungera som dörr igen.

Egen produkt

Konstruktion, utveckling, översyn, besiktningar, reparationer är det dominerande för Mekanikheten. Men enheten har även en egen produkt. Masttrailern med en teleskopmast i aluminium är deras egen produkt. Den kan resas av en man på 10-15 minuter.

Masten fälls upp och reses med hjälp av två elmotorer. Bland annat har Televerket upptäckt fördelen med denna mast. Enkel och snabb är den ju.

Ett steg i taget

Snabb är också Mekanikhetens utveckling. Från att ha haft mekanikresurserna spridda på olika enheter, samlade man dem i början av 80-talet under en "hatt". Efter några jobbiga år kom medvinden. Redan 1984 försvann de röda siffrorna.

—Och med det gänget vi nu har, säger Hans Brohmé, tror vi på en framtid, även om vi bara tar ett steg i taget. Vi har gjort en inbrytning på marknaden, vi är mera kända nu, vi står på egna ben och vi har duktiga medarbetare. Dessutom, inte minst viktigt, försöker vi ha roligt på jobbet, avslutar Hans.

SKIs beredskapsorganisation

En fråga för FFV Elektronik

Tjernobylolyckan - vi minns den fortfarande. Den har satt sina spår även i Sverige, mellersta och norra Sverige har drabbats på olika sätt.

Telekommunikationsenheten i Stockholm har också "drabbats". Statens Kärnkraftinspektion (SKI) har nämligen gett FFV Elektronik i uppdrag att ge råd om utveckling av SKIs beredskap och handlande i krissituationer.

En dag alldeles i början av juli kunde vi höra i Dagens Eko att "Kärnkraftinspektionen hyr in militär för att se över den svenska haveriberedskapen". Med 'den svenska haveriberedskapen' avsågs Kärnkraftinspektionens beredskap då det gäller information och arbetssätt i krissituationer, både internt och tillsammans med utomstående.

Bengt Pettersson, avdelningsdirektör på SKI, uttryckte sig så här:

–Vi tror att vi har väldigt mycket att lära. Vi vet att man på den militära sidan har en operativ situation som är väl övad. Vi vill dra nytta av den, eftersom vi inte har haft operativa situationer själva att öva utifrån.

Han konkretiserade med orden:

–Sättet hur människor fungerar i förhållande till varandra, hjälpmedel i form av sambandsutrustning, signalutrustning, alltså sättet att rapportera mellan människor.

Tjernobyl påskyndade

Bengt Pettersson förklarade vidare att tanken på att utreda hur Kärnkraftinspektionen fungerar i en krissituation, med utgångspunkt från militära erfarenheter, har funnits länge, men arbetet har skyndats på efter olyckan i Tjernobyl.

Tjernobylolyckan har alltså varit en

påskyndande faktor för den rapport som Stig Dalsjö på Telekommunikationsenheten i Stockholm just nu lägger en sista hand vid. Han och Bo Svensson, också Telekommunikationsenheten, har nämligen fått i uppdrag att ge råd i fråga om vidareutveckling av SKIs beredskap inför olyckor vid kärnteknisk verksamhet.

–Bakgrunden till uppdraget är den kompetens ifråga om militära sambandssystem och arbetssättet i militära staber som finns hos oss, förklarar Stig Dalsjö.

–Vad innebär då uppdraget?

–Vi skall i en skriftlig rapport konkretisera och sammanfatta råd och slutsatser främst då det gäller SKIs organisation, arbetssätt och behov av sambandssystem i en krissituation.

–Vad leder sedan dessa råd till?

–Vi får se! SKI skall nu ta ställning till det underlag de får från oss och sedan göra en plan för det fortsatta arbetet, avslutar Stig.

Goda grannar

Vid ett par tillfällen under det gångna året - hösten 85 och våren 86 (se fylligt reportage i Inblicken nr 13/1985) har medarbetare från HK deltagit i studiebesök vid repetitionsövningsförband från I 11. Dessa besök var mycket uppskattade och gav oss deltagare tillfälle att se många av de utrustningar, som vi normalt ser på arbetsbänkarna i våra verkstäder, i fältmässigt bruk.

För en tid sedan hade vi tillfälle att återgälda våra grannars gästfrihet, då regementschefen, överste 1.gr Finn Werner, och nio andra "kronobergare" besökte vårt huvudkontor i Växjö.

Förutom sedvanliga informationer om oss själva och den aktuella verksamheten, som bedrivs inom olika projekt med arméanknytning, lämnades orientering om företagets utnyttjande i händelse av ofredstid. Detta utgjorde grunden för ett

Pågående installationsarbeten i en skpjäsplatsbandvagn väckte Finn Werners intresse. Sven-Åke Hultsjö informerade. Foto: Hasse Karlsson

omfattande och engagerat tankeutbyte mellan besökarna och våra medarbetare med VD Örjan Eriksson i spetsen.

Vi har all anledning att förmoda att

besöksutbytet mellan I 11 och oss inom Telubgruppen kommer att fortsätta och förstärka goda grannrelationer.

TM/Lars Wigert

Underhållsspelet är introducerat: Med spel skapas en "verklighet"

–Detta är så nära verkligheten vi kan komma. Spel som metod i en utbildningssituation hjälper oss att se helheten.

Detta säger Birgitta Estberg på Logisticsenheten i Växjö som med hjälp från Torsten Ask på Volvo Personvagnar AB, Olofström samt Leo Hagberg och Thomas Henriksson från Lunds Tekniska Högskola har tagit fram ett Underhållsspel, som bland annat skall visa underhållets betydelse för företagets resultat.

Företagsspel, underhållsspel, krigsspel, förvaltningsspel, rollspel, ja, det är mycket som står på spel numera. Och då framförallt i utbildningssammanhang.

Även Logisticsenheten har tagit fasta på de möjligheter ett spel kan ge. Birgitta Estberg har i samarbete med underhålls- och produktionspersonal från Volvo Personvagnar haft möjlighet att testa det på Logisticsenheten nyligen framtagna Underhållsspelet.

Underhållets påverkan, betydelse och roll på ett företags slutresultat har kanske inte alltid varit så tydlig för de som har varit satta att sköta underhållet. Med påföljd att förståelsen och samspelet mellan produktionen och underhållsfolket inte alltid har varit i harmoni. Även om många profeter under årens lopp stått upp och föreläst för underhållsfolket om underhållets betydelse har det oftast enbart uppfattats som teorier med dålig förankring i verkligheten.

Idén bakom spelet

Något måste därför göras. Hur gör vi för att på ett överskådligt sätt beskriva underhållets roll, hur ökar vi underhållets status, hur gör vi det roligt att lära, hur aktiverar och engagerar vi underhållsfolket? Detta var några frågor som Birgitta och Torsten Ask på Volvo Personvagnar ställde sig. Ur dessa funderingar och frågor steg formen om Underhållsspelet upp.

Underhålls- och produktionschefer, arbetsledare och andra arbetsgrupper inom produktion och underhåll på Volvo Personvagnar har kämpat sida vid sida vid spelbord och därmed fått

den helhetssyn som är nödvändig för att öka förståelsen mellan företagets olika funktioner; produktionen, underhållet, ekonomin, inköp o s v.

Legofigurer

Med spelplan, händelsekort, tidplan, spelregler och med bultar, muttrar och legogubbar som symboliserade

Med Underhållsspelet fick Birgitta Estberg, Logisticsenheten, underhålls- och produktionspersonalen på Volvo, Olofström, att skapa en "verklighet", som visade underhållets betydelse för företagets resultat.

reservdelar, produkter och personal skapade deltagarna en "verklighet" där olika situationer, väntade och oväntade, inträffade. På ett överskådligt sätt kunde de därmed se hur hela händelseförloppet påverkades om t ex ett freonläckage i det svåråtkomliga kylsystemet uppstod. De kunde också se vad som hände med leveransen av den där viktiga komponenten som var i produktion just då när Persson, som tillhör underhållspersonalen, bröt benet och var borta i tre månader. Många liknande driftproblem ställdes speldeltagarna inför. Problem som

kanske påverkade slutprodukten bland annat kvalitetsmässigt och ekonomiskt.

Teorier

För att ytterligare belysa underhållets roll så kompletterades spelet av ett antal korta teoriavsnitt. Dessa hölls av Leo Hagberg från Lunds Tekniska Högskola och Birgitta Estberg. Underhållsspelet genomfördes med andra ord varvat med teoriavsnitt, som refererade till spelet.

I teoriavsnitten gick man bland annat igenom hur underhållet kan göras effektivare, underhållsekonomi och informationen i underhållet.

Gott mottagande

–Hur har nu deltagarna uppfattat Underhållsspelet, Birgitta?

–Vi kan glädja oss åt ett mycket gott mottagande. Speciellt roligt är det engagemang och intresse som

skapades bland deltagarna samt att vi så väl lyckades uppnå de mål vi satt upp för spelet, t ex att visa underhållets roll i företagets resultat, belysa värdet av information i underhållet och öka underhållets status.

Underhållsspelet ingår i Logisticsenhetens utbildningsverksamhet, vilket innebär att det används i företagsinterna kurser, men även som "öppna" kurser. Nästa kurstillfälle är i mars 1987.

Kustradiostationen på plats i Serapeum: Bertil och Torsten hemma med många minnen i bagaget

Vår färd började i Växjö den 1 april. Vi stod parkerade utanför HK med bil och husvagn, då någon frågade vart vi skulle. "Till Egypten" svarade vi. De skakade på huvudet och muttrade något om aprilskämt. Och på gräsmattan låg fortfarande snö kvar.

Det var en skön känsla att ha kontinenten och hela äventyret framför sig. Med 1500 kilo efter bilen tog vi oss genom Tyskland och Österrike. Men ännu hade vi inte mött våren. Vi fick fortsätta ytterligare några tiotal mil in i Italien för att möta den. Där såg vi blommande fruktträd och spirande grönska överallt. Vädret började bli riktigt behagligt.

Vi tillbringade några dagar i Venedig, denna underbara stad som inte har sin like i hela världen. Vi njöt av att se St Markusplatsen, Campanilen, Rialto-bron, gondoler och mycket annat trevligt.

Mot Egypten

Snart var det dags att köra ombord på bilfärjan Espresso Egitto som skulle ta oss till Alexandria. Nu började en härlig båtresa på Medelhavet. En båtresa som gav oss nya bekanskap; ett par svenska äldre gentlemän från Växjö och Kalmar, som var på väg till Egypten för att titta på pyramiderna.

Husvagnen, vars inredning blev något deformerad av värmen, var Torstens och min bostad i Sinaiöknen i sex månader, berättar Bertil

Foto: Torsten Holmberg

I våras kunde ni läsa i Inblicken om två killar från Radioenheten som stod i begrepp att ge sig iväg på ett utlandsuppdrag till Egypten.

Egypten håller på att upprusta navigationsutrustningarna i Suezbukten och FFV Elektronik har fått ansvaret för att bygga en kustradiostation. I slutet på artikeln lovade vi att återkomma med någon form av reseskildring. Sagt och gjort. Nu är Torsten Holmberg och jag tillbaka efter sex månader i Sinaiöknen med massor av upplevelser i resväskan.

Kabeldikena vid kustradiostationen i Serapeum grävdes för hand. Ibland fick man dock ta svensk instruktör och maskin till sin hjälp för att komma igenom den hårt packade sanden. Bertil Andersson, till höger, undrande åskådare. Foto: Torsten Holmberg

I Alexandria började äventyret! Här möttes vi av representanter från vår agent. Tullen var rena kaoset. Jag tror jag sprang fem kilometer mellan olika

kontor och instanser. Vi fick säkert 50 stämplars i våra papper. Efter cirka tre timmar var vi igenom. Visst knorrade vi, men senare fick vi veta att normalt tar det tre dagar att få igenom en bil.

Färden gick nu mot Kairo. 220 kilometer bra väg. Det bör ta tre till tre och en halv timme. Trodde vi! Med en kokande kylare som behövde fyllas med vatten minst 50 gånger tog det åtta timmar. Gissa om ölen smakade gott när vi kom fram.

Vårt nya hem

Efter bilreparation och vila körde vi mot Ismailia och slutligen Serapeum, som skulle bli vårt hem i nästan sex månader.

Totalt var vi 30 man som arbetade här mitt ute i öknen. Vi var fyra svenskar och resten inhyrda egyptiska arbetare. Arbetsplatsen låg en kilometer från Suezkanalen. Det var fascinerande att

stå och titta på båtarna som sakta gled fram bland sanddynerna.

Det hade byggts tre byggnader, varav två var färdiga. Huvudbyggnaden var inte riktigt klar, men vi kunde börja vårt arbete i de båda övriga byggnaderna. I den ena skulle vi installera sex sändare och i den andra två dieselelverk.

Östtyskt elverk

Genast fann vi att mycket materiel saknades. Det låg visst fortfarande i tullen i Alexandria. Men det som oroade oss mest var att det inte fanns någon elektricitet framdragen. Byggarna använde sig av ett skröpligt gammalt östtyskt elverk, som kunde rasa när som helst.

Vi började så småningom vänja oss vid att arbeta i 35 graders värme. Vårt arbete började bra. Våra större enheter såsom sändare, dieselelverk m m var snart på plats och vi skulle kunnat börja installera om vi inte saknat en massa väsentligheter som skruvar, klammer och kabel. Dessa låg fortfarande kvar i tullen i Alexandria.

För hand

Dessutom kom fastemånaden Ramadan allt närmare. Under denna muslimska högtid fastar man i en hel månad under dagtid.

Under denna månad fick vi våra kabeldiken grävda. De var över två kilometer långa, 60 cm djupa och 40 cm breda och grävdes för hand. Arbetarna var fullständigt utmattade när kvällen kom. När Ramadan var över kunde vi börja arbeta på allvar igen.

Nilen

Under lediga stunder passade Torsten och jag på att se oss omkring i Egypten. Bland annat gjorde vi en fantastisk kryssning på Nilen. Vi

-Det här ska så småningom hjälpa sjöfarten i Suezbukten, säger Torsten Holmberg, som här börjat upppackningen av antennerna.

Foto: Bertil Andersson

gjorde strandhugg och fick se t ex Konungarnas dal, Abu Simbel, Karnaktemplet i Luxor m m. Vi såg givetvis även pyramiderna.

Sjukskrivning

En morron kände jag smärta i magen. På As Salam International Hospital konstaterade man blindtarmsinflammation. Operation direkt! Efter en vecka på detta förnäma sjukhus med perfekt service fick jag två veckors sjukskrivning i Sverige.

När jag kom tillbaka till arbetsplatsen igen hade Torsten dragit hela lasset själv och kommit en bra bit på väg.

Vi slutförde nu vår installation och började driftsättningsfasen. Det mesta gick över förväntan och efter några veckors hårt arbete blev vi klara med installationen i slutet av september.

Minnen för livet

Det var en obeskrivlig känsla när flygplanet lättade från Kairo med destination Sverige. Bil och husvagn lämnade vi kvar för att senare transporteras hem per båt.

Den formella överlämningen av radiostationen till kunden kommer att göras senare i höst.

Sammanfattningsvis kan vi säga att arbetet med detta projekt har varit oerhört intressant och lärorikt. Slutspurt under de senaste sex månaderna har många gånger varit mycket krävande, men det har också gett massor av erfarenheter och minnen för livet.

Bertil Andersson
Radioenheten, Växjö

'' Klämda dagar''

Får vi påminna om de s k klämdagarna kring jul och nyår?

29/12, 30/12, 2/1 och 5/1. Dessa dagar är alltså inarbetade och innebär ledighet för oss.

För övrigt är det bara 29/5 under 1987 som är inarbetad.

Höjda traktamenten för kollektivanställda

Vid frånvaro i samband med övermattning gäller följande traktamente för kollektivanställda:
1-15 dygnet 287:-
fr o m 16 dygnet 301:-

Om du på grund av arbetet är tvungen att vara frånvarande från såväl hemmet som arbetsplatsen i något av nedanstående fall

a) 2 timmar omedelbart före ordinarie arbetstid

b) under middagsrasten
c) 2 timmar omedelbart efter ordinarie arbetstid
d) 6 timmar i följd utanför ordinarie arbetstid

betalas för vart och ett av fallen, även vid arbete under lördagar samt söndag och helgdagar, traktamente med kronor 47:-.

Ovanstående gäller från och med den 1 oktober 1986.

Signalmiljödagar i Arboga:

En RÖS-skyddad dator tiger

-Den snabba tekniska utvecklingen har en baksida. Förr förvarade vi våra hemligheter i säkerhetsskåp. Idag finns de lagrade i sk informationsbehandlande utrustning. Skåpen "läckte" inte, men det kan utrustningen göra.

-Informationsfloden är stor och det finns guldklimpar i den som guldetarna lägger ner stor möda för att finna. Men vi måste göra arbetet svårt för dem och helst förhindra det helt och hållet.

Så uttryckte sig Sigvard Larsson, säkerhetschefen vid Aerotech, vid sitt anförande på Signalmiljödagarna i Arboga.

FFV Elektronik hade tillsammans med FFV Aerotech i Östersund arrangerat en konferens i början av november med temat Signalmiljö. De inbjudna gästerna kom bland annat från Försvarsstaben, Försvarets Data-central, FMV och FortF.

Vad är då signalmiljö och varför ordnades en konferens kring detta tema? Signalmiljö handlar om den elektromagnetiska omgivningen som elektrisk och elektronisk utrustning arbetar i. Kända begrepp är här EMC, EMP och RÖS.

RÖS är en förkortning för röjande signaler och RÖS kan medföra att sekretessbelagd information läcker till obehöriga. Elektromagnetiska fält från informationsbehandlande utrustning är den vanligaste formen av RÖS.

Vad vi då kan erbjuda inom RÖS-området är bland annat att signalteoretiskt analysera RÖS-problem, planera, genomföra och utvärdera RÖS-mätningar vid egna fasta och mobila mätplatser, utveckla metoder och program för utvärdering av RÖS-mätningar. FFV Elektronik och FFV Aerotech sysselsätter idag 17 man, fördelade på orterna Arboga, Stockholm, Växjö och Östersund, inom området.

-Detta är ett mycket speciellt och svårt område och vi har under 1986 gjort en rejäl resursuppbyggnad, som kommer att fortsätta in på 1987, sa Bengt Bardvall, chefen för Anläggningsenheten, vid öppnandet av konferensen.

-Vi har alltså kommit en bra bit på

vägen, fortsatte Bengt, till en del tack vare pådrivande krafter inom FMV:Radio och FMV:Anlägg. Det har varit entusiaster som har samverkat. Därför kan vi idag visa upp den organiserade produktion av mätningar och analyser vi nu har. Vår fasta mätplats går igång idag och det manifesterar vi med denna konferens.

FFV Elektronik kan även konstruera eller modifiera apparater så att dessa inte avger röjande signaler med sådan nivå att de kan avlyssnas. Resultatet av dessa åtgärder blir att apparaten lämnar så liten strålad information att den kan användas i vanliga utrymmen som inte försetts med skärmande material.

Brita Bergren och Christina Lönnblom var två av de som medverkade till att Signalmiljökonferensen i Arboga uppskattades av de inbjudna gästerna.

De röjande signalerna kan också begränsas genom att utrustningen placeras i ett utrymme som är avskärmat. I ett skärmat utrymme hanteras informationen i klartext medan extern överföring sker krypterad.

Christer Dahlberg från Försvarsstaben var en av dagens föreläsare, och han menade att medvetenheten måste öka om säkerhetsriskerna av att ha information lagrad i en dator. Skyddsnivån måste därför höjas.

-Detta är tekniskt möjligt idag. Ställer vi kraven anpassar sig leverantörerna! RÖS-skyddet är ett konkurrensmedel.

-Vi skall också komma ihåg, fortsatte Christer Dahlberg, att rationaliseringar i t ex administrationen kan vara en säkerhetsrisk om inte säkerheten byggs in i den tekniska utrustningen från början. Säkerhetstekniken måste gå parallellt med utbyggnaden av övriga tekniken. En RÖS-godkänd dator tiger.

Per-Olof Eriksson, FFV Aerotech, Christer Wall, FFV Elektronik, och Leif Junholm, FFV Aerotech, medverkar i den mobila RÖS-verksamheten, där Christer Wall är vår kontaktman. Här har de samlats inne i den mobila mätplatsen.

Plats på scen. Ordet är ditt.

Många av oss ställs ofta inför uppgiften att lyssna och inhämta information på konferenser, seminarier eller liknande. En del ställs också då och då inför uppgiften att själva tala och ge information.

Jag upplever ibland att dessa grupper har problem vid de här tillfällena. Den första gruppens problem är den andra gruppens osäkerhet. En osäkerhet som gör att budskapet inte når fullt ut till åhörarna.

Det skulle dock inte behöva vara så. Det gäller ju "bara" att kunna tekniken. Vi skulle kunna ligga även i denna teknikens framkant, om viljan fanns, om respekten för åhörarna fanns, om insikten fanns att god framförandeteknik inte kommer med chefsskapet, om utbildning fanns, om modet att berömma och kritisera varandra fanns. Jaså, allt detta finns.

Viktiga förberedelser

Då så, då tror vi väl alla på att för det första förberedelserna är viktiga? Utan förberedelser är nämligen risken stor att det bara blir ett misslyckat s k "runds snack". Och "runds snack" är ju inte ursäktligt från vem det än kommer. Och visst tror vi väl på att en föredragning blir mycket bättre om den är nedtecknad på ett papper? Det ger dessutom möjlighet till träning och inläring ända fram till starten.

För det andra tror vi väl också på att bra stordiabilder (på engelska: overhead) stödjer föredragningarna? Men stordiabilder med text eller illustrationer som kan läsas av endast första bänkradens åhörare stjälper i stället för hjälper. Bilderna blir inte mindre seriösa om de görs tydliga.

Och du, du vänder väl aldrig åhörarna ryggen? Om du skall läsa stordiabildens text innantill, läs den från projektorn.

Be inte om ursäkt

Rösten! Inte är du väl rädd för att tala högt? Riktigt högt. Be inte om ursäkt med din lågmälda röst för att du har blivit ombedd att tala om ett projekt, din verksamhet eller dylikt. En lågmäld talare vars röst endast når fram till och med andra bänkraden får ju okoncentrerade åhörare, som just när du talar kommer på det där telefonsamtal han skulle ringa. En annan åhörare kommer då kanske ihåg att han måste höra efter om någon har

sökt honom, vilket gör att några kvarvarande börjar viska till varandra om allt det irriterande springandet som pågår i lokalen. Du har tappat greppet om auditoriet!

Blicken! Du fäster väl inte blicken på de som sitter närmast dig? Höjer du den och fäster den någonstans längst bak i lokalen får alla känslan av att du talar till dem alla.

Tiga är guld

Pausen! En rätt anlagd paus är värd sin vikt i guld, eller hur? Den tunga tystnaden antyder vikten av det som just har blivit sagt, och det väcker nyfikenhet på vad som skall komma. Men pausen skall verkligen vara tyst. Den får inte fyllas ut med äh, äh, äh. Stunder av tystnad är viktiga delar i ett anförande.

Lokalen! Självklart vet du i vilken miljö du skall tala. Är det till exempel i en stor lokal skall du ha chansen att förbereda dig, för röstens, för blickens och för stordiamaterielets skull.

Hur var namnet?

Presentera dig gärna inför åhörarna. Är du inte säker på att alla i lokalen vet ditt namn bör du upplysa om detta!

Eller varför inte låta någon av arrangörerna av konferensen presentera dig och de andra föredragshållarna. En bidragande orsak till ett gott helhetsintryck av en konferens kan vara om någon tackar för de nyss sagda orden och överlämnar sedan ordet till nästa talare med att presentera honom och vad han skall föredra.

Du slutar väl inte ditt anförande alltför plötsligt och abrupt? Men det är förstås bättre att sluta innan åhörarna väntar sig det än sedan de har börjat hoppas på det!

Säkert är det många som nu hoppas på att jag skall sluta ifrågasätta våra föredragshållare. Ja, jag skall sluta. Men först vill jag säga att, det finns många bra, mycket bra, föredragshållare hos oss, men det finns plats för ännu flera. Scenen är stor.

HK gallrar den 12 dec

Många av oss har säkert en hel del inaktuella handlingar som tar onödig plats i rummet. Avsätt tid fredagen den 12 december till att kasta allt som du inte behöver. Då kommer det att placeras ut säckar i varje korridor där du kan kasta alla inaktuella handlingar. Tänk på att inte fylla säckarna mer än till hälften!

KASTA

inaktuella blanketter, meddelanden, PM, protokoll etc
tidningar och tidskrifter
broschyrer
utbildningsdokumentation
handlingar av annat slag som ej längre behövs, t ex underlag till utredningar, statistik m m

SÄND tillbaka till biblioteket

böcker som sällan eller aldrig används

ARKIVERA

handlingar enligt arkivplanen
(Rutin K:026-4 i Administrativa Handboken)

TA HEM

alla privata ägodelar som du inte dagligen använder på kontoret

ANMÄL

till byggnads- och driftsektionen om det finns förvaringsutrustning, hylor, skåp och liknande samt kontorsmaskiner som inte används.

OBS!

Hemliga handlingar behandlar du enligt anvisningar i Säkerhetshandboken. Handlingar med företagskonfidentiell information skall förstöras i pappersdestruktör. (Finns bl a i HKs källare.)

EO/Jörgen Skantz

Ett nästan 50 år gammalt brev:

"Industrispionage bedrives i stor utsträckning"

-Hotbilden 1939 var mot industrin i Sverige farlig och mycket omfattande. Den är idag nästan 50 år senare lika farlig för näringslivet men mycket svårare att bekämpa, säger vår säkerhetschef Ewert Gustafsson.

1939 års metoder att skydda sig gäller faktiskt fortfarande. Det kan vi se i det gamla brev som Ewert plockat fram ur ett arkiv och låter oss ta del av samtidigt som han frågar hur Du kan hjälpa till att hålla RENT hos oss?

Brevet är skrivet 19 maj 1939 av verkställande direktören i Sveriges Industriförbund och ställt till ett företag i Jönköping.

"Industriförbundets uppmärksamhet har fästs på vissa företeelser, som tyda på att industrispionage bedrives inom landet i rätt stor utsträckning. Vissa andra förhållanden, som kommit till vår kännedom, äro ägnade att ingiva farhågor, att även sabotage mot industrier och andra anläggningar planeras, särskilt för den händelse vi skulle indragas i krigiska förvecklingar. Med anledning härav har Industriförbundets styrelse, efter samråd med för saken intresserad myndighet, åt mig uppdragit att fästa Eder uppmärksamhet på dessa frågor.

Jag vore tacksam för uppgift från Eder, om och i vad mån åtgärder vidtagits eller planerats vid Edert företag till förekommande av spionage och sabotage, och för de synpunkter,

som Ni i övrigt vill meddela mig härutinnan. Härigenom kunde uppslag framkomma av värde för andra företag, något som givetvis vore synnerligen tacknämligt. Av liknande skäl skulle jag sätta värde på om Ni även framdeles ville informera mig om de iakttagelser Ni kan komma att göra i nu ifrågavarande avseenden.

På föranledande av nyss berörda myndighet tillåter jag mig slutligen översända en kort P.M., innefattande vissa råd och uppslag till skyddsåtgärder av mera allmän art, i förhoppning att de kunna vara till någon ledning vid eventuellt planerade av sådana åtgärder vid Edert företag."

I den omnämnda promemorian finner vi att nästan samtliga punkter gäller än i dag. Till exempel:

"Anläggningen bör vara på ett betryggande sätt inhägnad. In- och

utpassering och trafik till och från anläggningen bör ske endast på en eller ett fåtal punkter för att effektivt kontrolleras.

För anställda inom anläggningen bör gälla, att de fränsett nödvändiga tjänsteärenden icke medgivas tillträde till annan del av anläggningen än den, varest de hava sitt arbete.

Till anläggningen icke hörande personers åtgöranden vid besök inom anläggningen iakttagas (leverantörer, entreprenörer, bud etc).

Tillfälliga besökande inom anläggningen böra vid besöket följas av lämplig person.

Oberöriga (såsom försäljare, försäkringsagenter, kolportörer) böra icke insläppas i anläggningen.

Försiktighet vid lämnandet av upplysningar om anläggningen (även till pressen och vid avfattande av reklambroschyrer) tillrådes.

För att undvika att vidtagna åtgärder giva anledning till onödigt prat, synas de böra motiveras med 'faran för luftanfall, skyddande av fabriktions-hemlighet' e.d."

Vad pågår inom TTK?

Torsdagen den 27 november klockan 16.45 ÅRSMÖTESFÖRHANDLINGAR i personalmatsalen, HK.

Detta är TTKs viktigaste möte under året och nu har Du chansen att påverka. Välkommen. Vi bjuder på kaffe eller öl och smörgås.

Fest!

Du är också varmt välkommen till TTK-festen fredagen den 28 november klockan 19.30. Plats: Araby Herrgård. Du har väl anmält dig? Om inte, kontakta Bo Niward, ankn 727. Välkomna!

TACK

Jag ber att få framföra mitt tack för den stora generositet som visades vid min 60-årsdag.

Henry Carlberg

Jag tackar alla mina Logistics-kollegor för den överdådiga uppvaktningen i samband med att jag avvek från FFV. Ett extra tack till fikagänget med Mia i spetsen. Ring gärna!

Per S.

Ett hjärtligt tack till arbetskamraterna för uppvaktningen och presenter på min 30-årsdag.

Leif Johnsson

Bussen indragen

Linjeflyg meddelar att flygbusstrafiken från HK till Växjö flygplats på avgångar till Köpenhamn har upphört.

*

Missförstånd?

På förekommen anledning meddelas härmed att F/Örjan Eriksson är FFV Elektroniks VD.

Bokstaven F är den interna tjänsteställebeteckningen.

Insändaren

Personalmatsal

Det är sorgligt att vi i Arboga inte har en lokal som vi kan intaga våra medhavda matsäckar i.

Den korridor som från början var tänkt som ett ställe där någonting dylikt kunde ske, utföll inte alls till något positivt, beroende på ett antal faktorer enligt nedan:

–Vem vill sitta i en korridor och äta sin mat?

–Vem vill sitta som en apa vid ett bord, när mötesdeltagare från konferensrummet K 40 vimlar ut och stimmar och röker och nyfiket tittar på konstiga typer som sitter vid bord och äter ur lådor?

–Vem vill sitta under sin vilopaus och frysa ändalyckten av sig?

–När man emellanåt råkar ut för att få sin behövliga lunch förskjutet, så upptäcker man att man hamnar i allsköns verksamhet, plåtvinklar hit, kopplingar dit o s v. Lunchvila farväl!

–Ibland så upptäcker man att man hamnat mitt i någon utställning eller någonting däråt. Okej, det går att skämta bort en gång, två gånger o s v

men till sist så tar skämten och lusten slut.

Det som ovan sagts är några av de kryddor vi som fortfarande tror på lunchens värde drabbas av.

Vad leder då detta till, eller snarare vad har detta inneburit? Jo, att många, många som optimistiskt trodde på möjligheten att utnyttja denna korridor till lunchrum, numera snabbt hämtar sin lilla låda och försvinner i trygg ensamhet till sitt kontor eller krypin, där Janssons frestelse eller pannkaka och sylt intages bland hemliga handlingar, pärmor, transistorer, lödkolvar o s v.

De mer avancerade grupperna eller sektionerna har på olika medel fixat till egna matrum med kyl och frys, mikrovågsugnar o s v. Är inte detta bra då, kanske någon frågar, problemet är ju löst, alla nöjda just nu eller hur? Är det? Vad leder det till? Hur upplever vi i huset allmänmiljön? Är det ett ställe som vi träffar andra människor än oss själva?

Detta kan knappast vara bra, nog upplever vi oss som rätt så isolerade i vår vardag. De närmaste ser vi ju, men ser vi andra, tar vi intryck av varandra och utbyter vi några erfarenheter mellan grupperna?

På sikt så isolerar vi oss mer och mer, vi glömmer den viktigaste och naturligaste umgängesformen, mänsklig kontakt.

Lunchen som skulle varit en källa till inspiration, lika mycket som den är

behövlig för att hålla kroppen igång, fuskas bort och känns mera som ett hinder än en milstolpe på en aktiv dag.

I förlängningen så slutar folk hos oss för att det där runt omkring inte känns bra.

Det spelar mindre roll hur intressanta arbetsuppgifter man har när allmänmiljön känns starkt negativ. Arbetsuppgifter kan man ju få på andra ställen. Vad göra?

Jo, bygg in "korridoren" till ett riktigt lunchrum med en hel vägg. Det räcker inte med några blommor och ett fult draperi, ej glasvägg. Se till att rummet dekorerats med textilier eller konst i lagom proportioner. (Sätt Junith Blomqvist och Liza Sundin på att formge och att skaffa utsmyckning.) Gör lunchrummet heligare än en synagoga.

Hjälps åt att sprida positiva åsikter om det "nya" riktiga lunchrummet, så blir det snart vad det borde vara mm, mm.

Hälsningar
Lars Winqvist

Svar:

Bra ide! Låt oss diskutera vidare kring detta!

APG/Leif Lindberg
GP/Malte Håkansson

PS. Vid liknande ärenden utnyttja gärna "förslagslådan". Det kan löna sig.

DS

10-mannastafetten igen!

Som framgick av Inblicken nr 11 triumferade alltså laget från Solna i årets upplaga av 10-mannastafetten.

Segebilden till trots, så saknas i artikeln vissa grundläggande fakta och omständigheter, som gör bedriften än mer av bragdkaraktär. Dessutom får av någon anledning göteborgslaget lika stort spaltutrymme som segrarna. Kom de inte först på nionde plats?

Efter förra årets debacle med uteblivet deltagande, var revanchlusten inom Solnas lagledning inte att ta miste på. Som inför alla stora mästerskap och tävlingar förekom även här diverse spektakulära utspel och försök till psykningar. Allt naturligtvis för att rubba vårt lags mentala uppbyggnad

inför loppet. Som till exempel det här med överlöparen (!), som ställde sina tjänster – eller fötter – till göteborgslagets förfogande. Ett svek fullt i klass med "Micke" Anderssons övergång från Hammarby till IFK Göteborg. Sån't glöms aldrig! Eller vattnet som helt plötsligt blev

odrickbart i Växjö lagom till tävlingen. Om det var detta som försatte Kjell Wicander ur stridbart skick går väl aldrig att leda till bevis. Men med misstänksamhet ser vi på det inträffade.

En ersättare för Kjell fick i all hast kallas in. Döm om redaktörens förvåning blev stor när lagledningens val föll på Lars "Helge" Hedberg. Ung är han förvisso bara på dansgolvet, så handicapsekunderna var ju välkomna. Men hur skulle detta sluta? På intensiven?

Enligt lagkapten Björn Löwenberg blev "Helge" – om ungdomarna i laget ursäktar – kvällens hjälte. Åtminstone om man håller sig till vad som

utspelades i tävlingsspåret. Vad redaktören känner till, inskränker sig hans tidigare idrottsmeriter till att ha seglat Gotland runt några gånger. Detta bör emellertid inte med självklarhet kvalificera någon för en plats i laget ens som reserv. Nej, vi som hört honom gå och nynna likt Ove Thörnqvist, anar nog att det var dessa locktoner som lagledningen föll för:

"Under, under över alla under, länsman (Helge) springer som den värste Gunder."

Hur som helst var vi först i mål. Om redaktören räknar rätt i minnet, så var det tredje gången. Och redaktören misstänker att det i alla fall var ungdomarna i laget som drog tyngsta lasset.

I det segrande laget sprang i tur och ordning:

Björn Löwenberg, Lars Hedberg, Sven-Olof Ekman, Claes Jansson, Ingegerd Alving, Pontus Östling, Carl Dammborg, Lennart Lindbom, Kent Gabrielsson och Bengt Dahlberg.

Jan-Lennart Franzén
lokalredaktör
Stockholm

Tennis

Tennissektionen inbjuder till tennis-träff torsdagen den 15 januari klockan 17.00 i Teknikskolans idrottshall, Växjö.

Såväl nybörjare som andra är välkomna.

Vi ska vid en kopp kaffe diskutera uppläggning av instruktioner för nybörjare samt även för fortsättningsgrupper.

Anmälan till GAVM/Bertil Johansson, tel 640.

Bytt jobb inom gruppen

Lars Mattsson till GRH
Anita Larsson till GRTU
Karin Dahlgren till ZC
Dan Karlsson till ZPB
Torsten Greuter till SR2F

Från verk till bolag

Den 1 november gick GÖX/Maria Bruzelius, Arboga, över till bolagsanställning.

Slutat

EBDD/Mats Stendahl
TDUI/Tomas Erlandsson
ZPEE/Tommy Svensson

Nyanställda

Lars Bergman, TRS, började vid Radioenheten, Stockholm, som radioingenjör den 1 oktober.

Lars kommer närmast från FOA, där han arbetade med frekvensplanering och motmedel.

Bengt-Arne Karlsson, TZL, började den 3 november som systemingenjör vid vårt kontor i Linköping. Bengt-Arne kommer närmast från Försvarets Materielverk, provningsavdelningen, Linköping.

Thor-Björn Lindahl, ZKE, började den 1 november på Industridivisionens konstruktionsenhet, Växjö, som konstruktör.

Thor-Björn kommer närmast från sin värnpliktjänstgöring vid kustartilleriet.

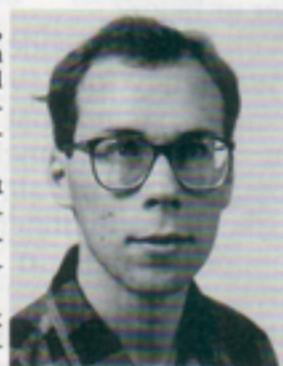
Dessförinnan avslutade han fyraårigt tekniskt gymnasium, teleteknik.

Jan Runesson, SPR2, är från och med den 10 november anställd som provningstekniker vid Servicedivisionen i Växjö.

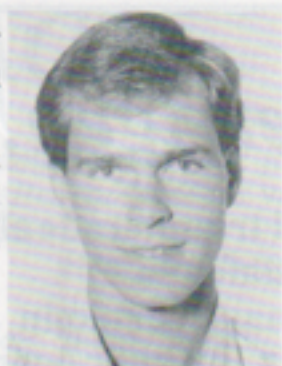
Jan kommer närmast från sin värnpliktjänstgöring vid Kustartilleriets Radarskola.

Dessförinnan gick han ut fyraårigt tekniskt gymnasium, teleteknik.

Hans Sundkvist, TTO, är från och med den 1 november anställd vid Telekommunikationsenheten i Växjö.

Hans kommer närmast från Tekniska Högskolan i Linköping, där han läste teknisk fysik-elektroteknik med teleteknik.

Roger Knutsson, INS, är från och med den 10 november teknikinformatör vid division Teknikinformatiön i Växjö.

Roger kommer närmast från Flygvapnets Markteleskola, Halmstad, där han var lärare.

Telub förvärvar aktiemajoriteten i det norska konsultbolaget Aune Engineering A/S och gör en satsning på den norska marknaden

Telubgruppen blir från årsskiftet majoritetsägare i Aune Engineering A/S, med vilka vi tidigare i år bildade FFV Aune.

Aunegruppen består av några företag inom kvalitetssäkring, projektledning och instrument/automation med sammanlagt ett 60-tal anställda och en fakturering 1986 av cirka 35 miljoner norska kronor. Därutöver finns minoritetsintressen i företag inom sk management konsulting och kvalitetskontroll.

Förvärvet skall ses som en breddning av basen för en expansion i Norge. Våra tidigare bolag, Telub A/S och FFV Aune A/S, inlemmas i företagsgruppen, vars moderbolag döps om till FFV Telub A/S. Omsättningen för 1987 beräknas till cirka 50 miljoner norska kronor.

Telubgruppen kommer i FFV Telub A/S primärt att få cirka 52 procent ägarandel, och övriga större aktieägare är det Christiania Bank og Kreditkasse närstående K-Venture A/S, Sparbanken Vestfold.

Till verkställande direktör i FFV Telub A/S kommer att utses nuvarande VD i Aune Engineering, civilingenjör Rolf P. Andersen. Telubgruppen representeras i styrelsen genom Staffan Håkansson (ordförande) och Göran Stenudd.

Affären blir formellt slutförd vid FFV styrelsesammanträde den 9 december.

CHEFER UTSEDDA I TELUB SERVICE AB

Enligt tidigare beslut skall division Service inom Telub AB från 1 januari 1987 ombildas till bolag.

Till verkställande direktör i det nya bolaget och chef för affärsområdet Service har utsetts Göran Stenudd, som nu är chef för Stab Affärsutveckling inom FFV Telub AB.

Nuvarande divisionschef för Telub Service, Bo Enquist, har utnämnts till ställföreträdande chef i Telub Service AB och tillika till chef för funktionen affärsutveckling.

Styrelsen har med denna förstärkning av bolagsledningen önskat markera den satsning som kommer att ske på tredjepartservice både inom och utom Norden.

Utnämningarna gäller från 1 januari, men då Göran Stenudd tills vidare också kvarstår i sin nuvarande befattning kommer hans engagemang i Telub Service till en början bli begränsat för att successivt öka under första kvartalet.

Ekonomichef i Telub Service AB blir Kjell Håkansson, som nu svarar för logistik inom SP-organisationen.

Staffan Håkanson

TELUB-GRUPPEN SATSAR I NORGE

Från årsskiftet blir FFV Telub AB, moderbolaget i Telub-gruppen, majoritetsägare i det norska företaget Aune Engineering A/S. Bolaget har ett 60-tal anställda och en fakturering under 1986 av ca 35 miljoner norska kronor. Verksamheten berör kvalitetssäkring, projektledning, engineering och instrument/automation.

Telub-gruppens tidigare norska bolag, Telub A/S och FFV Aune A/S kommer att tillsammans med det köpta företaget inlemmas i en företagsgrupp med namnet FFV Telub A/S. Omsättningen för 1987 beräknas bli ca 50 miljoner norska kronor. Till VD i FFV Telub A/S kommer att utses nuvarande VD i Aune Engineering, civilingenjör Rolf P Andersen.

FRÅN FFV TILL SKB

Informationsdirektör Seve Ungermark lämnar vid årsskiftet Koncernstab Information i Eskilstuna för att tillträda en ny befattning som informationschef inom Svenskt Kärnbränslehantering AB (SKB). Detta företag har ansvaret för hantering och slutförvaring av allmänt kärnbränsle i Sverige och bedriver även en omfattande internationell forskning inom kärnavfallsområdet. Seve Ungermark har i fem och ett halvt år varit FFV-koncernens informationschef.